

Energia-ahdinko

Hankin 70-luvun alussa ensimmäisen öljykriisin kynnyksellä Tipparellun. Sen omistaminen ei edellyttänyt niin tiukkaa kannanottoa maailman tilaan kuin Rättisitikalla sompailu. Mutta aikamoinen bensapihi oli Tipparellukin.

Bensa maksoi silloin 58 penniä litralta. Toinen bensapihi, Fiat lanseerasi mainoslauseen: ”Millä ajatte, kun bensiini maksaa kaksi markkaa litra!”

Lähi-idässä rähistiin. Jom kippur -sodan seurauksena arabimaat vähensivät öljyntuotantoaan, ja hinnat nousivat pilviin. Meilläkin säädettiin monia energiansäästölakeja. Moottoriteitä ei valaistu eikä autoa saanut lämmittää sähköllä, jos pakkasta oli alle kymmenen astetta.

Bensiinin hinta nousi nopeasti noin markkaan litralta. Fiatin mainoslausesta pidettiin vastuuttomana. Se koettiin tavallisten ihmisten pelotteluna ja jopa yhteiskuntarauhaa uhkaavana. Monet energiansäästöön tähtäävät määräykset otettiin vakavasti. Niin kuin meillä Suomessa on tapana.

Nyt rähistään lähellä maanosamme keskipistettä, puolimatassa Lähi-itään. Heijastukset muistuttavat 70-luvun alun energiakriisiä. Bensan hinta on hypähtänyt ja sähkö suorastaan pompannut kuin Mondo. Kohta rustataan energiansäästölakeja.

On irvokasta, että näinä aikoina suunnitellaan superautoja. Naapurikunnassamme Raaseporissa rakennettiin vuosia sähköautoa nimeltä Toroidion. Sen neljästä sähkömoottorista lähti tehoa 1000 kW eli yli 1300 hevosvoimaa.

Pieni suomalaisyritys keräsi rutosti rahaa. Monacon autonäyttelyssä itse ruhtinas Albert istahti monsterin rattiin. Tehoelektroniikkaa ei saatu toimimaan eikä autoa liikenteeseen. Konkurssi koitti, ja ajokelvoton proto huutokaupattiin noin 60 tuhannella eurolla.

Italialainen autotehdas Pininfarina panee nyt paremmaksi. Heidän Battista-sähköautossaan on niin ikään neljä moottoria, jotka tuottavat tehoa yli 1400 kW eli lähes 2000 heppaa. Ja tällä ohjuksella saa jo ajaa liikenteessä.

Vastaavia projekteja on muuallakin. Ruotsalainen Koenigsegg Regera rynnii liikenteessä 1100 kW:n tehollaan. Samaan vastuuttomien projektien jonoon voisi pistää formulat ja ralliohjukset.

Eduskuntavaalit on tulossa, mikä näkyy poliitikkojen vastuuttomissa lausunnoissa. Hyvässä taloustilanteessa otetaan velkaa kymmenen prosenttia budjetista. Silti ehdotetaan tuettavaksi sitä ja tätä. Sähköstä alvit pois, startataan reservitehot ja tuetaan turvetta.

Onneksi rakennettiin Olkiluoto kolmonen, jonka 1600 MW:n tehollisä on nyt mannaa. Lauhdevoimalla tuotettu sähkö on vaan huonon hyötysuhteensa takia julmetun arvokasta.

Sähkö on mitä hienointa älyenergiaa, jota ei pidä haaskata. Se pitää kohdentaa etevien sähkövempainten pyörittämiseen, tietojärjestelmien ja yhteiskunnan rakenteiden ylläpitoon. Ja saisi sitä vähän käyttää myös auton akkujen lataamiseen. Mutta ei niin triviaaliin kohteeseen kuin lämmittämiseen!

Energiakriisin kynnyksellä voisi taas kysyä, että millä autolla ajatte, kun bensa maksaa viisi euroa litralta tai sähkö euron kilowattitunnilta. Mutta ei nyt järkytetä yhteiskuntarauhaa.

Tämän energiakriisin syy on selvä. Ahdinko päättyy heti, kun Venäjä huomaa armeijansa nääntyneen ja toteaa hävinneensä Ukrainan sodan.